

**ШҮҮХИЙН ЕРӨНХИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ШҮҮГЧ БУС ГИШҮҮНД
НЭР ДЭВШИГЧ Х.ЭРДЭМ-УНДРАХ, Ч.БАЯНЖАРГАЛ, Ц.ЖАВХЛАНТӨГС,
Ч.ӨНӨРЖАРГАЛ НАРТАЙ ХИЙСЭН НЭР ДЭВШИГЧИЙН СОНСГОЛЫН ТАЙЛАН**

Товч удирдамж: Улсын Их Хурлын холбогдох Байнгын хороо нь сонсголын тайланг бичихэд энэхүү загварыг ашиглана. Тайланг Улсын Их Хурлын албан ёсны цахим хуудаст байршуулах тул тайланд гэрийн хаяг, цахим шуудангийн хаяг, утасны дугаар зэрэг хүний хувийн нууцад хамаарах мэдээллийг, мөн нэр дэвшигчийн талаар ярилцлага өгсөн хүний нэр, түүнийг таних шинжийг бичихгүй.

Нэр дэвших тухай хүсэлт гаргасан албан тушаал
--

Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд

Сонсгол, түүний үе шат, явуулсан ажиллагааны танилцуулга:

Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуульд заасны дагуу Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнийг Улсын Их Хурал нээлттэйгээр нэр дэвшүүлж, сонгон шалгаруулсны үндсэн дээр томилгооны сонсгол хийж томилохоор заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 108 дугаар зүйлийн 108.1-т “Улсын Их Хурал Шүүхийн ерөнхий зөвлөл, Шүүхийн сахилгын хорооны гишүүнийг нэр дэвшүүлж, томилох, чөлөөлөх, огцруулах асуудлыг Монгол Улсын шүүхийн тухай хуульд заасан журмыг баримтлан хэлэлцэнэ.” гэж, Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.2-т “Ерөнхий зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд ... бусад таван гишүүнийг нээлттэй сонгон шалгаруулалтын үндсэн дээр Улсын Их Хурал томилно.” гэж, 77 дугаар зүйлийн 77.5.2-т “энэ хуулийн 77.5.1-д заасны дагуу тайланг байршуулснаас хойш ажлын таван өдрийн дотор томилгооны сонсголын товыг зарлах” гэж, Нийтийн сонсголын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын хяналт шалгалтын тухай хуулийн 30.1.1.”...Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүн... албан тушаалд томилуулахаар Улсын Их Хуралд санал болгосон нэр дэвшигчийн талаарх томилгооны сонсгол”, 30.3-т “Нэр дэвшигчийн сонсголыг Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд заасан эрхлэх асуудлын хүрээнд холбогдох Байнгын хороо /цаашид “Байнгын хороо” гэх/ явуулна.”, 30.4-т “Нэр дэвшигчийн сонсгол явуулахад энэ хууль, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг баримтална.” гэж заасны дагуу нэр дэвшигчийн сонсголын үе шатыг баримтлан зохион байгууллаа.

1/Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвшсэн Хүрэлбаатарын Эрдэм-Ундрах, Чадраабалын Баянжаргал, Цэнд-Аюушийн Жавхлантөгс, Чинзоригийн Өнөржаргал нь Хууль зүйн байнгын хорооны 2021 оны 3 дугаар сарын 10-ны өдрийн 6 дугаар тогтоолоор баталсан Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн болон Шүүхийн сахилгын хорооны шүүгч бус гишүүнийг сонгон шалгуулах журам болон “Нэр дэвших тухай хүсэлт”-ийн загварын дагуу материалаа бүрдүүлж, Байнгын хороонд ирүүлсэн болно.

2/Монгол Улсын шүүхийн тухай хуулийн 77 дугаар зүйлийн 77.2-т заасны дагуу Хууль зүйн байнгын хорооны 2025 оны 10 дугаар сарын 15, 22-ны 15, 16 дугаар тогтоолоор Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүний сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг Улсын Их Хурлын гишүүн, Өргөдлийн байнгын хорооны дарга О.Номинчимэг ахалж, Улсын Их Хурал дахь Монгол Ардын Намын бүлгийн ажлын албаны Хуулийн бодлогын хэлтсийн ахлах зөвлөх Г.Оргилболд, Улсын Их Хурал дахь Ардчилсан намын бүлгийн зөвлөх Х.Номингэрэл, Хууль зүй дотоод

хэргийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Н.Мягмар, Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын гишүүн С.Дондов, Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын Хуулийн бодлогын газрын дарга Ж.Мөнхболд, Шүүхийн сургалт, судалгаа мэдээллийн академийн Эрдэмтэн нарийн бичгийн дарга Б.Дөлгөөн, Монголын Өмгөөлөгчдийн холбооны Ерөнхийлөгч Л.Данзанноров, Монголын Хуульчдын холбооны зөвлөлийн гишүүн М.Мөнхбат, Монгол Улсын Их Сургуулийн Хууль зүйн Сургуулийн захирал Б.Амарсанаа, Шихихутуг Их Сургуулийн Судалгааны хүрээлэнгийн Эрдэмтэн нарийн бичгийн дарга Б.Нармандах нарын бүрэлдэхүүнтэй байгуулсан.

Ажлын хэсэг хууль, журмын дагуу сонгон шалгаруулалтын зарыг нийтэд мэдээлэх, нэр дэвших тухай хүсэлт, материал хүлээн авах, ажлын хэсэг байгуулах, нэр дэвшигчдийг бүртгэж, нийтэд мэдээлэх, нэр дэвшигчийн баримт бичгийг парламент.mn цахим хуудсанд байршуулах, нэр дэвшигчийн талаар мэдээлэл цуглуулах, бүрдүүлэх ажлын хэсгийн ярилцлага зохион байгуулах, нэр дэвшигчийг тодруулан Улсын Их Хуралд санал болгох гэсэн 8 үе шатны хүрээнд зохион байгуулж, нууц санал хураалт явуулахад ажлын хэсгийн гишүүдийн олонхын санал авсан нэр дэвшигч Х.Эрдэм-Ундрах /8 санал/, Ч.Баянжаргал /7 санал/, Ц.Жавхлантөгс /6 санал/, Ч.Өнөржаргал /6 санал/ нарыг Хууль зүйн байнгын хороонд танилцуулсан.

Хууль зүйн байнгын хороо нэр дэвшигчтэй хийх томилгооны сонсголыг 2025 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдөр Төрийн ордны “Их Эзэн Чингис Хаан” танхимд зохион байгуулахаар тов тогтоосны дагуу сонсголыг зохион байгуулсан.

3/Сонсголын бэлтгэл хангах хүрээнд:

- Нэр дэвшигчийн мэдээллийг parliament.mn Улсын Их Хурлын цахим хуудаст байршуулсан.
- Сонсголын тов, хугацаа, сонсголд оролцогчдыг бүртгэх хуудсыг байршуулсан зарыг Улсын Их Хурлын цахим хуудас parliament.mn болон бусад сайтуудад 14 хоногийн хугацаанд давтамжтай байршуулж, оролцогч, ажиглагчийг бүртгэсэн.
- Зарын дагуу сонсголд оролцохоор 8 оролцогч, 1 ажиглагч имэйлээр бүртгүүлж, 1 иргэн асуултаа бичгээр ирүүлсэн болно.

4/2025 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн 10 цаг 45 минутад Хууль зүйн байнгын хорооны гишүүдийн олонх хүрэлцэн ирснээр ирц бүрдэж, сонсголыг Улсын Их Хурлын гишүүн Норовын Алтанхуяг даргалж, Дамдины Цогтбаатар, Жудагийн Баярмаа, Энхбаярын Батшугар, Хүрэлбаатарын Баасанжаргал, Дашдондогийн Ганбат, Одсүрэнгийн Номинчимэг, Пүрэвжавын Сайнзориг, Лхагвасүрэнгийн Соронзонболд, Хишигдэмбэрэлийн Тэмүүжин, Гончигдоржийн Уянгахишиг, Даваагийн Цогтбаатар, Гонгорын Дамдинням, Бөхчулууны Пүрэвдорж, Буяагийн Тулга, Сүхбаатарын Эрдэнэболд нарын 16 гишүүн хүрэлцэн ирж, ирц 59.3 хувь байсан болно.

5/Нэр дэвшигч Х.Эрдэм-Ундрах, Ч.Баянжаргал, Ц.Жавхлантөгс, Ч.Өнөржаргал нар Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвших болсон үндэслэл, эзэмшсэн боловсрол, ажлын туршлагаа танилцуулсан бөгөөд ажлын хэсгийн тайлан, нэр дэвшигчийн танилцуулгыг Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнийг сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийн ахлагч, Улсын Их Хурлын гишүүн, Өргөдлийн байнгын хорооны дарга **Одсүрэнгийн Номинчимэг** танилцуулсан.

6/Нэр дэвшигч нар Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвших болсон үндэслэл, сонгогдсон тохиолдолд хийх ажлын талаар:

Х.Эрдэм-Ундрах нэр дэвшигч:

Шүүхийн Ерөнхий зөвлөл нь шүүх, шүүгчийн шүүн таслах ажиллагаанд оролцохгүйгээр Шүүхийн бие даасан байдлыг хангах, шүүхийг хүний нөөцөөр хангах, шүүгчийн хараат бус байдал, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах, шүүхийн санхүү, эдийн засгийн баталгааг хангах, шүүхэд мэдүүлэх иргэний эрхийн баталгааг хангаж, үйл ажиллагааны нээлттэй, ил тод байдлыг дээшлүүлэх, шүүгчийн хараат бус, шүүхийн бие даасан байдлыг хангаж, хариуцлагатай шүүхийг төлөвшүүлэх;

- Шүүх эрх мэдлийн байгууллагын захиргааны менежментийг хөгжүүлэх, шүүхийн хүний нөөцийн чадавхыг хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэн тасралтгүй хөгжүүлэх, шүүхийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, шүүхийн үйлчилгээний дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд анхаарч ажиллах талаар

Ч.Баянжаргал нэр дэвшигч:

- Монгол Улсын бүх аймаг, сум, нийслэлд ажиллаж буй нотариатч, хилийн чанадад ажиллаж буй нотариатчийн үүрэг гүйцэтгэгч нарыг бүрэн цахимжуулсан ач холбогдол, хуримтлуулсан туршлагадаа тулгуурлан шүүх болон шүүгчдийн ажлын ачааллыг багасгах зорилгоор төрийн мэдээлэл солилцооны Хур систем, e-Mongolia системд холбох, ингэснээр төрийн мэдээллийн санд байгаа иргэний мэдээллээс мэдээллийн эзний зөвшөөрлөөр хэрэг, маргаанд хамаарах хэсгийг шүүгч татан авах, хэрэглэх зэрэг шаардлагатай ажлыг зохион байгуулах;

- Шүүх, шүүгчдийн ажиллах орчныг хөндлөнгийн шүүгч бус гишүүний оролцоотойгоор Монгол Улсад иргэдийн шударга шүүхээр шүүлгэх эрхийг баталгаажуулах, зөрчигдсөн эрхийг сэргээх, шүүхийн нээлттэй ил тод байдлыг хангах, хууль дээдлэх, шударга ёсыг нийгмийн амьдралын бүх хүрээнд хэвшүүлэн тогтоох зорилго тавин, шүүхийн бие даасан байдлыг хангах, хүний нөөцөөр хангах, шүүгчийн хараат бус байдлыг хангах, шүүгчийн нөлөөллийн мэдүүлгийн хэрэгжилтийг хангаж, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах, шүүхийн санхүү, эдийн засгийн баталгааг хангаж ажиллахаар талаар.

Ц.Жавхлантөгс нэр дэвшигч:

- Төсвийн тухай хуулийг үндэслэн шүүхийн төсвийг өмнөх оноос нь бууруулах гэх мэт хандлага гүйцэтгэх эрх мэдлийн зарим байгууллагаас ажиглагдаж байгаа нь шүүх эрх мэдлийн байгууллагыг гүйцэтгэх эрх мэдлийн байгууллагатай ижил түвшинд авч үзэх сэтгэлгээ төдийлөн төлөвшиж чадаагүй байгааг илтгэнэ. Иймд ШЕЗ-ийн хуулиар баталгаажсан онцгой статус, нэр хүндийг хамгаалж, бүрэн хүлээн зөвшөөрүүлэхийн төлөө ажиллах;

- ШЕЗ-ийн эхлүүлээд байгаа чухал ажлуудыг үргэлжлүүлэх, залгамжлан хэрэгжүүлэх шаардлагатай байгаа. Тухайлбал, гэр бүл хүүхдийн шүүх шинээр байгуулах бэлтгэл ажил, хялбар ажиллагааны шүүхийн үйл ажиллагааг жигдрүүлэх, шүүхийн орчин нөхцөлийг сайжруулахтай холбоотойгоор хийгдэж байгаа бүтээн байгуулалтын ажлуудыг онцгойлон анхаарах;

- Шүүгчийн ажлын ачааллыг тэнцвэржүүлэх, тэдний нэр төрийг үндэслэлгүй гүтгэлэг, халдлагаас хамгаалах, хуульдаас шүүгчийг сонгон шалгаруулах үйл ажиллагааны журмыг боловсронгуй болгох, шүүгчдийн цалин, нэмэгдэл зэрэг асуудлыг анхаарах талаар

Ч.Өнөржаргал нэр дэвшигч:

- Шүүгчдийн аюулгүй байдлыг хамгаалах үүднээс шүүх хуралдааныг цахимаар нэвтрүүлэх журмыг боловсронгуй болгох, Шүүгч болон шүүхийн захиргааны байгууллагын ажилтнуудын ачааллыг багасгах, хүний нөөцийн олон улсын стандартыг нэвтрүүлэх, ажилтны илүү цагийг тооцон, илүү цагийн хөлс тооцон авах процессыг тодорхой болгох, шүүгчдийн сургалтыг сайжруулах, Шүүгчийг сэлгэн ажиллуулах журмыг боловсронгуй болгох, шүүхийн гадаад харилцааг хөгжүүлэх, дагнасан шүүхийн тогтолцооны хүрээнд шинээр байгуулагдах Гэр бүл, хүүхдийн шүүгчдийн тал хувийг хуучин туршлагатай, шүүгчдээс бүрдүүлэх саналыг Шүүхийн хамтын удирдлагад хүргүүлж ажиллах талаар дурдсан байна.

Ажлын хэсгийн тайлантай холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн, Х.Баасанжаргал, Л.Соронзонболд, Д.Цогтбаатар, П.Сайнзориг, С.Эрдэнэболд, Да.Цогтбаатар, Д.Ганбат, Н.Алтахуяг нар асуулт асууж, хариулт авсан болно. Тухайлбал:

Улсын Их Хурлын гишүүн Х.Баасанжаргал: Нэр дэвшигчд нь хуульчдын холбоонд гишүүнчлэлтэй, татвар хураамжаа тасралтгүй төлдөг эсэх, холбооны үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцдог талаар шалгасан эсэх, өмгөөлөгчийн болон хуульч, нотариатын ёс зүйн хариуцлага хүлээж байсан талаар лавлагаа, мэдээлэл авсан эсэх;

Улсын Их Хурлын гишүүн Л.Соронзонболд: Нэр дэвшигч нарт ажлын хэсгээс Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн үйл ажиллагаа, зорилго, чиглэлийн талаар танилцууллага хийсэн эсэх, нэр дэвшигчдийг дүгнэсэн аргачлалын талаар;

Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Цогтбаатар: Ажлын хэсэг нэр дэвшигчдийн олон улсад хэвлүүлсэн бүтээлүүдтэй танилцсан эсэх, нэр дэвшигчдээс ажил гүйцэтгэх гэрээний биелэлтээ хангаагүй үүргийн гүйцэтгэлээ биелүүлээгүй талаар тодруулсан эсэх;

Улсын Их Хурлын гишүүн П.Сайнзориг: Ажлын хэсгээс нэр дэвшигчдийн сошиал платформыг судалсан эсэх, хэвлүүлсэн судалгаа, шинжилгээний бүтээлүүд нь бодит ажил болж хэрэгжсэн талаар судалсан эсэх, сонгон шалгаруулах журмыг цаашид боловсронгуй болгох асуудлууд байгаа эсэх;

Улсын Их Хурлын гишүүн Да.Цогтбаатар: Сонгон шалгаруулалтад оролцсон нэр дэвшигчдээс 4 нэр дэвшигчийг тулгаж Улсын Их Хуралд санал болгосон талаар, нэр дэвшигчдийн үнэлгээ, мэдээллийг Байнгын хороонд танилцуулах талаар;

Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Ганбат: Ажлын хэсгийн ахлагч ажлын хэсгийн үйл ажиллагаа, үг дүнгээ хэрхэн дүгнэж байгаа талаар;

Улсын Их Хурлын гишүүн Н.Алтанхуяг: Хууль зүйн өндөр мэргэшилтэй гэдгийг ажлын хэсэг хэрхэн тогтоосон талаар, хууль зүйн өндөр мэргэшилтэйг тогтоож, үнэлдэг тогтсон арга, аргачлал байдаг эсэх талаар асуулт асуусан.

Улсын Их Хурлын гишүүдийн асуултад Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнийг сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийн ахлагч О.Номинчимэг болон М.Мөнхбат, С.Дондов, Л.Данзанноров, Х.Номингэрэл, Б.Дөлгөөн нарын гишүүд хариулт өгсөн болно.

Нэр дэвшигчидтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн П.Сайнзориг, С.Эрдэнэболд, Д.Ганбат, Х.Баасанжаргал, Н.Алтанхуяг болон оролцогч Ц.Мандхайхатан, П.Бадамрагчаа, Э.Баярхүү, Ч.Явуухүү, Д.Туяа нар асуулт асууж, хариулт авсан болно. Тухайлбал:

Улсын Их Хурлын гишүүн П.Сайнзориг: Хуульч бэлтгэх тогтолцооны талаар, 2025 оны шүүхийн төсвийн хүрээнд хэрэгжүүлж болох ажлын талаар, төсөв санхүүгийн захиран зарцуулалтын талаар;

Улсын Их Хурлын гишүүн С.Эрдэнэболд: Нэр дэвшигчид тухайн албан тушаалд томилогдсон тохиолдолд бүрэн эрхийнхээ хугацаанд ажиллах эсэх, улс төрийн байгууллагад ажиллаж байсан эсэх, бүрэн эрхийн хугацаа дууссаны дараа улс төрийн сонгуульт ажил хийх эсэх, одоогийн Улсын Их Хурлын гишүүдийн хэдтэйн хамтран ажиллаж байсан талаар;

Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Ганбат: Нэр дэвшигчид хууль зүйн өндөр мэргэшилтэй байх шаардлага хангасан эсэх, шүүхийн нэр хүнд, үйл ажиллагааг сайжруулах талаар, шүүхийн төсөв, шүүгчийн цалин, шүүхийн байр, танхимын нөхцөл байдлын талаар;

Улсын Их Хурлын гишүүн Х.Баасанжаргал: Шүүх эрх мэдлийн эдийн засгийн бие даасан хараат байдлыг хэрхэн хангах талаар, шүүхийг улс төрийн нөлөөллөөс сэргийлэх хүрээнд ямар санаачилга гаргаж ажиллах талаар, Гэр бүл, хүүхдийн дагнасан шүүх байгуулснаар гарах үр дүнгийн талаар;

Улсын Их Хурлын гишүүн Н.Алтанхуяг: Нэр дэвшигчдийн мэргэжил, мэргэшсэн салбар чиглэлийн талаар болон Нэр дэвшигч Х.Эрдэм-Ундрахтай холбогдуулан иргэнээс ирүүлсэн ёс зүйн зөрчил гаргаж байсан эсэх талаар;

Оролцогч Ц.Мандхайхатан: Шүүхэд итгэх иргэдийн итгэл буурч байгаа үр дагаварт дүн шинжилгээ хийж үзсэн эсэх, судалгаа баримттай танилцсан эсэх, олон нийтийн итгэлийг нэмэгдүүлэх хүрээнд хэрэгжүүлэх ажлын талаар;

Оролцогч П.Бадамрагчаа: Шүүгчийг сонгон шалгаруулж байгаа тогтолцооны талаар, шүүхийн үр ашигтай үйл ажиллагааны талаар, шүүгчийн ачааллыг тогтворжуулах оновчтой арга замын талаар, шүүхийн тойргийн тогтолцоог дахин нэвтрүүлэх эсэх;

Оролцогч Ч.Явуухүү: Нэр дэвшигчдийг улс төрд нөлөө бүхий хүмүүстэй харилцаа холбоотой, хамтран ажиллаж байсан эсэх талаар;

Оролцогч Э.Баярхүү: Нэр дэвшигчид нь хэн нэгэн этгээдийн нөлөөлөлд автахгүй шударга ажиллаж чадах эсэх, шүүхийн боловсон хүчний нөөц бэлтгэх талаар;

Оролцогч Д.Туяа: Хүний эрхийг хамгаалах хүрээнд хилсээр яллагдаж, хэлмэгдсэн игэдийн эрх ашгийг хамгаалах асуудал дээр шүүхээс хамааралтай ямар ажил хийж

байсан талаар, шүүхийн талаар иргэдийг соён гэгээрүүлэх ажлын талаар тодруулсан.

7/Нэр дэвшигчээс асуулт асууж, хариулт авсны дараа Улсын Их Хурлын гишүүн С.Эрдэнэболд, О.Номинчимэг болон оролцогч Ц.Мандхайхатан, П.Бадамрагчаа, Р.Баярхүү, Б.Оюундэлгэр нар үг хэлсэн болно. Тухайлбал:

Улсын Их Хурлын гишүүн С.Эрдэнэболд: Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүний нэр дэвшигчийн сонсгол нь чухал ач холбогдолтой бөгөөд шүүх эрх мэдэл Үндсэн хуулийн өмнө хүлээсэн үүргээ бүрэн дүүрэн хэрэгжүүлэхтэй холбоотой мөн хууль хоорондын зөрчлөөс шалтгаалж хүний эрх зөрчигдөж, ардчилал, эдийн засаг, чөлөөт нийгмийн дахлааг сулруулж байгаа асуудлыг анхаарч олон нийтийн итгэл, үнэмшлийг алдахгүй, хэн нэгний нөлөөнд авталгүй шүүхийн салбарыг илүү нээлттэй ил тод болгоход идэвх санаачилгатай, чин шударгаар ажиллах талаар;

Улсын Их Хурлын гишүүн О.Номинчимэг: 2019 онд оруулсан Монгол Улсын Үндсэн хуулийн өөрчлөлтөөр шүүх засаглалын бие даасан хараат бус байдлыг хангах тогтолцооны өөрчлөлтийг хийх боломжийг бүрдүүлсэн, уг өөрчлөлт, шинэчлэлийг хийх хариуцлагатай үүргийг Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд томилогдох хүмүүс хүлээж байгаа талаар, Шүүхийн тухай хууль болон Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуульд сонгон шалгаруулалттай холбоотой зохих өөрчлөлтийг оруулж боловсронгуй болгох, мөн холбогдох Байнгын хорооны баталсан журмыг засаж, сайжруулах шаардлагатай талаар, энэхүү ажлыг Хууль зүйн байнгын хороо анхаарч ажиллах нь зүйтэй талаар санал хэлж, хуралдаанд оролцсон гишүүд санал нэгтэй байгаагаа илэрхийллээ.

Сонсголын үйл явцыг нэгтгэн дүгнэх нь:

Монгол Улсын шүүхийн тухай хуулийн 76.2.Ерөнхий зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд хяналтын шатны шүүхээс нэг, давж заалдах болон анхан шатны шүүхээс тус бүр хоёр шүүгчийг Нийт шүүгчийн чуулганаас нууц санал хураалтаар сонгож, бусад таван гишүүнийг нээлттэй сонгон шалгаруулалтын үндсэн дээр Улсын Их Хурал томилно.” гэж, Монгол Улсын Их Хурлын хяналт шалгалтын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.3 дахь хэсэгт “Нэр дэвшигчийн сонсголыг Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд заасан эрхлэх асуудлын хүрээнд холбогдох Байнгын хороо /цаашид “Байнгын хороо” гэх/ явуулна.” гэж тус тус заасны дагуу Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 129, 130, 131, 132, 133 дугаар зүйлийг тус тус баримтлан Нэр дэвшигчийн сонсголыг 2025 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн 10 цаг 45 минутад Төрийн ордны “Их Эзэн Чингис хаан” танхимд зохион байгуулав.

Сонсголд оролцсон гишүүд Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд томилогдох хүмүүс хүлээж байгаа талаар, Шүүхийн тухай хууль болон Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуульд сонгон шалгаруулалттай холбоотой зохих өөрчлөлтийг оруулж боловсронгуй болгох, мөн Хууль зүйн байнгын хорооны 2021 оны 06 дугаар тогтоолоор баталсан “Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн болон Шүүхийн сахилгын хорооны шүүгч бус гишүүнийг сонгон шалгаруулах” журмыг засаж, сайжруулах шаардлагатай талаар, энэхүү ажлыг Хууль зүйн байнгын хороо анхаарч ажиллах нь зүйтэй гэдэгт санал нэгдэв.

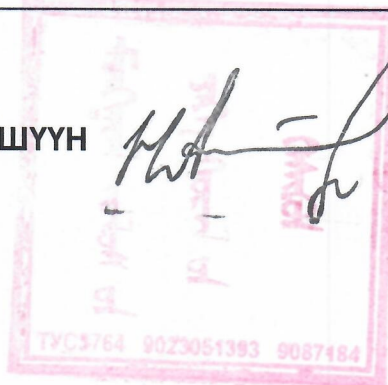
Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 133 дугаар зүйлд заасны дагуу сонсголд оролцсон гишүүд нэр дэвшигчийн сонсгол явуулснаас

хойш буюу 2025 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдөр хаалттай хуралдаж, хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхын саналаар сонсголын тайланг гаргалаа.

Хаалттай хурлын тайлан:

Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвшигчдтэй хийсэн нэр дэвшигчийн томилгооны сонсголын тайланг Монгол Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хороонд танилцуулахыг сонсголд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн болно.

**СОНСГОЛ ДАРГАЛАГЧ,
УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН**

Н.АЛТАНХУЯГ